

سوال

من ده سال دارم و قصد نگهداری از حیوان خانگی دارم. آیا این کار شرط و ضابطه خاصی دارد؟ اگر چیزی هست لطفاً بگویید.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولاً:

این باعث خوشحالی ماست که از امثال شما فرزندان خود که الله و پیامبرش را دوست دارند و هشیار و باهوش هستند سؤال دریافت کنیم. این سؤال هم سؤال مهم و مفیدی است که با روش مختصر و مؤدبانه‌ای بیان شده. از الله تعالی خواهانیم که شما را مورد محافظت و رعایت خود قرار دهد و همه کسانی را که در این تربیت نیکوی شما نقش داشته‌اند جزای خیر دهد.

ثانیاً:

نگهداری از حیوانات خانگی در اسلام مباح است و ایرادی ندارد.

بخاری (۶۲۰۳) و مسلم (۲۱۵۰) از انس رضی الله عنه روایت کرده‌اند که گفت: پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نیکو اخلاق‌ترین مردم بود و من برادری داشتم به نام ابوعُمیر [راوی می‌گوید] به گمانم از شیر گرفته شده بود. و هرگاه می‌آمد می‌فرمود: «ای اباعُمیر، نُغیر چه کرد؟! [منظورشان] سهره کوچکی بود که با آن بازی می‌کرد و نغر (سهره یا قناری) پرندۀ کوچکی است با منقار سرخ.

حافظ ابن حجر - رحمه الله - می‌گوید:

«[این حدیث] دربردارندۀ جواز بازی کودک با پرندۀ است، و جواز اینکه پدر و مادر کودک خود را رها کنند تا با آنچه مباح است بازی کند، و همچنین جایز بودن هزینه کردن برای هر چیز مباحی که کودک با آن مشغول شود و بازی کند و جایز بودن نگهداری پرندۀ در قفس و مانند آن و کوتاه کردن بال پرندۀ [برای آنکه فرار نکنند] زیرا حال پرندۀ ابوعُمیر از این دو

خالی نیست و اگر واقع یکی از این دو باشد، دیگری نیز حکم همان را می‌گیرد» (فتح الباری: ۱۰/۵۸۴).

اما شروط و ضوابط نگهداری حیوانات:

۱- حیوان مورد نظر سگ نباشد زیرا نگهداری از سگ در اسلام حرام است به جز سگ نگهبان و سگ شکار، و قبلا در پاسخ به سؤال (69777) به این مسئله پرداخته‌ایم. پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «ملائکه به خانه‌ای که در آن سگ باشد وارد نمی‌شوند» به روایت بخاری (۳۲۲۵) و مسلم (۲۱۰۶). آیا مسلمان راضی می‌شود که به سبب حیوانی که در خانه نگهداری می‌کند، ملائکه به خانه او نیایند؟

۲- عدم زیاده‌روی در امر و نرسیدن به حد اسراف نکوهیده. زیرا دیده‌ایم که برخی هزاران و بلکه میلیون‌ها را صرف خرید یک حیوان خاص و نگهداری و ارائه خدمات به آن می‌کنند و بلکه برخی بخشی از مال خود را برای آن حیوان به ارث می‌گذارند و در برخی از کشورهای جشنواره‌ها و نمایشگاه‌هایی برای انواع حیوانات برگزار می‌شود و اموال بی‌حسابی صرف این مورد می‌شود که همه این‌ها سفاهت و کم‌خردی است.

۳- نیکی در حق حیوان: اگر مسلمان حیوانی را نگهداری کرد واجب است که درباره آب و غذایش در حق آن حیوان نیکوکاری کند و آزار و زیانی به آن نرساند یا آن حیوان را هدف تیراندازی یا به عنوان حیوان جنگی قرار ندهد یا در معرض گرما و سرما قرار ندهد، زیرا از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «در حالی که مردی در راهی می‌رفت تشنه شد و چاهی دید، پس داخل چاه رفت و آب نوشید، سپس بیرون آمد اما ناگهان سگی را دید که از شدت تشنگی خاک می‌خورد و له‌له می‌زند، پس با خود گفت: این سگ هم مانند من تشنه شده، پس وارد چاه شد و کفش خود را پر از آب کرد و به سگ آب داد، پس الله بابت کارش از او تشکر کرد و او را آمرزید». گفتند: یا رسول الله! آیا در [نیکی به] حیوانات هم اجر می‌بریم؟ فرمود: «در [نیکی] به هر زنده‌ای پاداش هست» به روایت بخاری (۲۴۶۶) و مسلم (۲۲۴۴).

بین که چگونه مؤمن برای توجه به حیوانات اجر می‌برد و بلکه همین نیکی در حق یک حیوان باعث بهشتی شدن او می‌شود، همانطور که برای مردی که در این حدیث آمده رخ داده است و الله متعال نیکوکاران را دوست دارد.

پیامبر - صلی الله علیه وسلم - به ما درباره زنی گفته که به سبب گربه‌ای که با بی‌توجهی و اهمال او از گرسنگی مرد و نه به آن غذا داد و نه رهایش کرد تا خودش برای خود از زمین غذا بیابد، وارد دوزخ شد.

والله اعلم.